

DE LA GÂNDIREA CREATIVĂ SPRE O BIBLIOTECĂ INOVATIVĂ

*Oxana ANDREEV,
director, Filiala „A. Mickiewicz”*

Abstract

The article is about the ideas generated and implemented in Polish library and causes that were provoked librarians to innovate new ways of library services and products. The author demonstrates the effectiveness of new methods that benefits the library.

Keywords: *Polish Library, innovative ideas, creative librarians, services, user involvement, public activities, user loyalty.*

* * *

Pornind chiar de la titlul panelului *Biblioteca – un incubator de inovații și idei*, venim cu demonstrații reale în acest sens. *Wikipedia*, *DEX-ul*, *Dicționarul Mirriam-Webster* online, definesc inovația ca fiind o noutate, o schimbare, o prefacere, o idee nouă, o metodă nouă etc. Cine n-ar fi de acord cu această explicație? Prin introducerea în practică a inovațiilor se pot obține produse cu caracteristici de calitate superioară. Noi, bibliotecarii, avem misiunea de a transforma mereu bibliotecile și serviciile oferite publicului. Schimbările produse în bibliotecă, diversitatea și varietatea lor sunt calea spre inovație.

Biblioteca trebuie să ofere servicii inovative. Viitorul depinde de puterea de inovare a bibliotecii. Și ea vine să demonstreze că poate oferi mult mai mult decât carte și că evoluează pentru a răspunde cerințelor moderne ale utilizatorilor. Biblioteca într-adevăr a devenit altfel. Ea renaște, se reînnoiește, se revitalizează și devine inovativă. Să nu uităm totuși că inovația este indisolubil legată de creativitate. Prin creativitate inovația prinde contur și se desăvârșește. Omului întotdeauna i-a fost frică să încerce ceva nou, să se implice, să înfrunte anumite bariere, să-și depășească limitele. S-ar

putea să mă contraziceți. Și totuși, frica de a face ceva diferit, ceva neobișnuit... persistă. Ei bine, nu la toți oamenii. Pentru că doar celor care prind curaj, celor care sunt creativi, inventivi, le reușește. Precum un izvor, care odată săpat, izvorăște continuu, iar dacă este îngrijit, el poate să potolească setea de-a lungul anilor. La fel e și cu ideile. Vine una, am realizat-o, după care vine alta, la fel, începe să ne placă, apoi a treia ș.a.m.d.

Echipa Bibliotecii polone „A. Mickiewicz” încearcă să producă schimbări, îmbunătățiri calitative, să fie printre cei curajoși, să fie o bibliotecă ce se poate numi creativă și care duce spre o bibliotecă inovativă. Pot spune cu siguranță că suntem o instituție orientată spre introducerea noului. Și o facem cu plăcere. Astăzi creativitatea și spiritul inovativ al bibliotecarului sunt foarte importante și mult apreciate. Despre activitatea creativă și inovativă a bibliotecii polone de anul curent, care aduce în prim-plan servicii și produse noi, citiți în continuare.

Cel mai recent serviciu nou implementat în bibliotecă este **INFOTeca** – serviciu destinat cadrelor didactice, menit să informeze educatorii, învățătorii, profesorii despre noile apariții în bibliotecă, dedicate învățământului preșcolar și școlar. Este un serviciu binevenit, pentru că înseși cadrele didactice au recunoscut faptul că aveau nevoie de o trecere în revistă a edițiilor noi apărute din domeniul educației, pedagogiei, psihologiei, eticii. În plus, prin acest serviciu am câștigat cooperarea educatorilor, profesorilor în a întocmi și un program al activităților mai adecvat necesităților utilizatorilor-copii și nemijlocit la realizarea lor. Dar am obținut și utilizatori noi, înregistrând colectivele instituției. Sunt întâlniri interesante și utile. Întâlniri

care ne ajută să creăm o legătură strânsă, un frumos parteneriat: bibliotecă-grădiniță; bibliotecă-școală.

Un produs la fel nou, a fost elaborat de către biblioteca polonă în cadrul Zilelor FedEx, ediția a II-a, zile ce au ca scop provocarea reală a angajaților la inovarea activității, o metodă nonformală de învățare, prin care se colectează și se promovează ideile angajaților. Ideea echipei bibliotecii polone este ciclul de expuneri **Pasiunile vorbesc**, care oferă utilizatorilor oportunitatea de a vorbi despre pasiunile lor, despre hobby-uri ce țin de diverse domenii: handmade, broderie, grafică, pictură, construcție, filatelie, floristică, cinema, sport, știință... orice prezintă pentru ei pasiunea vieții sale. Un ciclu care încurajează copiii, adolescenții să fie mai deschiși chiar și cu colegii lor, care îi scoate într-un fel din rândurile simplilor consumatori de informație. Ba din contra, aceste expuneri le permite să devină ei înșiși cei care furnizează informație. Expuneri care îi vor ajuta să devină mai încrezuți în propriile puteri, ce le permite să-și dezvolte abilități de comunicare, abilități oratorice. Pentru alții, aceste activități i-ar stimula să se dezinhibeze, să fie mai liberi în acțiunile lor.

Prima întâlnire de acest gen am avut-o cu elevii clasei a XI-a. Deși profesoara le-a explicat din timp ce fel de activitate vom desfășura, stând în fața lor, aveam senzația că nu au înțeles nimic și nici nu-i interesează nimic. Ca doar peste câteva clipe să rămân plăcut surprinsă de receptivitatea lor și de interesul ce au început să-l manifeste față de tema nouă. Iar din momentul când una dintre eleve a ieșit în fața clasei cu lucrările sale brodate, am știut că totul va fi bine. A vorbit cu mare drag despre pasiunea sa față de broderie, de unde a început totul, de ce anume broderia, ce preferă să brodeze, a demonstrat și schițe pentru viitoarele sale lucrări etc. Colegii au intervenit și ei cu întrebări, s-au apropiat pentru a-i admira creațiile, au încurajat-o să-și

continue pasiunea pentru că într-adevăr îi reușește. Ei chiar nu știau de pasiunea feței.

Însă cea mai mare surpriză abia urma să se întâmple, pentru că la o zi după activitate, la bibliotecă a venit una dintre eleve pentru a se înregistra. Și ce este atât de neobișnuit?, m-ați întreba Dvs. Neobișnuit este faptul că această elevă nu a participat în niciun fel la activitate, a refuzat să-și spună numele, a stat foarte tăcută și nu a dorit să se încadreze în activitatea noastră. La bibliotecă însă a venit cu totul o altă persoană, care era foarte interesată de manifestarea ce avea să urmeze, care s-a înregistrat, a împrumutat cărți la domiciliu și toate astea cu zâmbetul pe buze.

Sunt convinsă că acest ciclu va fi un succes. Și spun asta pentru că încrederea mi-au oferit-o chiar elevii, cărora le-a plăcut mult această idee și care și-au rezervat momentul lor de glorie pentru data viitoare.

O altă idee implementată în bibliotecă a fost revista bibliografică **Gătitul este o artă**. Revista a fost realizată de către echipa bibliotecii polone, dar în care am hotărât să implicăm și câțiva utilizatori. Scopul a fost să facem o frumoasă trecere în revistă a cărților pe această temă din colecția bibliotecii, însă într-un mod mai diferit, mai creativ. Iar implicarea utilizatorilor a fost o încercare de a vedea cât sunt de deschiși provocării, cât sunt de receptivi, dar și pentru a le demonstra că în bibliotecă se fac și lucruri mai altfel decât cele cu care sunt obișnuiți deja. Pentru aceasta am selectat cărțile, am ales câteva rețete, le-am pregătit și am organizat o mică sesiune foto în care demonstrăm cartea și felul pregătit.

Sunt minunate acele momente când gândești ceva, după care realizezi și după care să primești un feedback pe măsură, care să te facă să înțelegi că nu a fost în zadar. La ceva timp de la publicarea revistei pe Flickr, dar și distribuirea ei pe rețelele de socializare, nu au întârziat să apară și reacțiile:

– *Jos pălăria pentru ingeniozitate și creativitate. Efectul este asigurat: vreau să văd cărțile.*

– *Bravo, foarte original și interesant.*

– *Frumos...*

– *Cărțile se împrumută la domiciliu? Vin să le împrumut cu plăcere.*

Și chiar au fost solicitate de gospodinele-cititoare ale bibliotecii noastre. Cei curioși pot vedea revista la următoarea adresă: https://www.flickr.com/photos/filiala_mickiewicz/sets/72157640077342594.

Un altfel de revistă!!! Tot o revistă bibliografică este și **Cartea mea preferată**, pe care am realizat-o doar cu utilizatorii bibliotecii. Văzând că ei sunt receptivi, nu am ezitat să punem planul nostru în aplicare, deoarece ideea era ca cititorii-copii să recomande chiar ei cartea pentru lectură, cartea preferată a fiecărui. Să spun că a fost bine, ar însemna să nu spun de fapt nimic, pentru că a fost de neuitat: interesant, amuzant, distractiv și util. Copiii sunt niște făpturi foarte sincere și acest fapt a făcut ca revista să aibă o alură deosebită. Reacțiile favorabile nu au întârziat să apară nici aici:

– *Foarte frumos, nostim. Copii frumoși și deștepți.*

– *Ce cărți interesante! Minunată idee!*

– *Veți repeta? Vin și eu. Cartea mea preferată este Guguță și prietenii săi de scriitorul copiilor Spiridon Vangheli.*

Cu acei copii care nu au dorit să participe (din varii motive: nu au timp, nu le place să vorbească în fața camerei de luat vederi) noi nu am discutat, deoarece am dorit să nu fie ceva impus, ca după publicarea revistei pe internet tot ei să revină la noi cu întrebarea: „*Când ne filmați și pe noi?*” Iar profesoarele ne-au și spus că toți copiii sunt foarte mândri de cele realizate. Iar cărțile *Winnie Pooh; Aventurile lui Nils și găștele sălbatice și Fram, ursul polar* au devenit brusc cele mai solicitate. De fapt, noi pe aceasta am și mizat. Ca atunci când copiii vor vedea alți copii care le recomandă cărți, vor deveni

curioși să afle ce lectură sămăi. Filmulețul îl puteți viziona la următoarea adresă: https://www.youtube.com/watch?v=ynAfOv-5jhM&list=UUolBwN9_h5lv0DuJbmmX1GA.

BookKaraoke – o nouă metodă de lectură, utilă în cadrul activităților, a fost îndrăgită din prima zi și aici nu vorbesc doar de copii. Adolescenții au fost și ei foarte interesați de ceea ce au realizat. Ideea a venit după ce, organizând ore de lectură, am simțit necesitatea de ceva nou. Ceva care ar facilita lecturarea textului în cadrul activității. Astfel, a apărut *BookKaraoke* – ce ar însemna textul pus pe muzică, dar am mai adăugat și fundal video ce corespunde textului citit. După ce ideea a fost implementată, a făcut rând la microfon. Ideea o adaptăm în funcție de publicul prezent. Pentru copii – ceva simplu, textul rulează mai încet, fără fundal video, pentru a nu-i abate de la textul propriu-zis. Iar la adolescenți, din contra, tot pachetul, pentru ca rezultatul să pară rupt dintr-un film. Și este într-adevăr o metodă interesantă, veselă și foarte solicitată. Pentru a vedea ce este totuși *BookKaraoke*, vă invităm să accesați: <https://www.youtube.com/watch?v=X2yqPcFTn0>.

În orice bibliotecă se organizează **expoziții de carte**. La fel și în biblioteca noastră. Și o expoziție nu este nicidecum o noutate, nouă este modalitatea ei de organizare. Și aici, pentru a atrage utilizatorii, încercăm să dăm un suflu nou. O expoziție un pic diferită și cartea își găsește cititorul. O aranjare mai deosebită și cartea a plecat la cititor acasă. Ca să înțelegeți ce fel de expoziții avem în vedere sau poate pentru a vă inspira la o aranjare mai neobișnuită vă invităm să urmăriți pagina noastră de Facebook: <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.571395906279407.1073741829.501419826610349&type=3>.

O altă idee a echipei „A. Mickiewicz” a fost realizarea de curând a unei expoziții de alt fel. De ce de alt fel? Pentru că, de fapt, este o dedicație marelui poet Dumitru Mat-

covschi, o sinteză a operei poetice și a artei de aranjament floral, în colaborare cu dna Lilia Marjina, meșter popular din Republica Moldova, președinta Clubului de floristică „Diana”. Meșterița a creat tablouri care ilustrează poeziile lui Dumitru Matcovschi, dându-le o altă formă, una mai vie, mai colorată și mai aproape de sufletele noastre. Versurile care au fost reprezentate în aplicații, întrunesc tematicile cele mai des abordate de scriitor, și anume dragostea lui față de țară, de casa natală, natură, mamă și muzică, iar drept sursă meșterița a folosit bogățiile naturii (frunzulițe, flori, pomușoare, iarbă ș.a.).

Ultima idee, dar nu cea din urmă, implementată acum câteva săptămâni este filmulețul **Ce este pentru tine lectura?**, realizat iarăși cu implicarea directă a dragilor noștri utilizatori, ei fiind sarea și piperul acestei acțiuni. De această dată în vizorul nostru au fost și copiii, și tinerii, și adulții, dar și persoanele de vârstă a treia. Noi chiar aveam nevoie de răspunsul lor. Trebuia să aflăm ce semnifică pentru ei lectura. Citesc din obligație, citesc din plăcere, citesc pentru a-și lărgi orizontul cultural? Asta ne-am propus să facem. Iar răspunsurile lor ne-au cucerit. Nici prin cap să ne treacă cât de pasionați sunt totuși oamenii de lectură. Cu câtă mândrie ne vorbeau despre dragostea lor față de citit. Vorbe dulci, vorbe frumoase, vorbe înțelepte ce definesc de fapt lectura.

Vreau să adaug că refuzuri practic nu au fost. Noi, bibliotecarii, ne mândream că avem în bibliotecă devoratori de carte și îi vedeam că și ei erau mândri de faptul că citesc. Și aici l-aș menționa pe regele asirian Assurbanipal, care avea o bibliotecă ce conținea 30 000 de tăblițe de lut și unde pleca lua această bibliotecă cu el. Și tot acest rege era cel care zicea cu mândrie: „Eu, regele Assurbanipal, chiar știu să citesc.” Așa se întâmplă și în cazul nostru. Cititorii noștri chiar erau mândri că citesc.

Un filmuleț adevărat, sincer, merit să trezească rațiunea unora, să deschidă

ochii altora, merit să provoace la lectură printr-o modalitate diferită. V-am intrigat? Atunci vă invităm să-l vizionați la următoarea adresă: <https://www.youtube.com/watch?v=0ZxmRUILtmc>.

Iată și unele impresii:

– *Extraordinar de plăcut! Fețe cunoscute, atitudini necunoscute! Felicitări realizatorilor, mulțumim pentru efortul depus și pentru provocare!*

– *Colega mea! Super!*

– *Nu știam ca poți spune așa cuvinte frumoase despre lectură și carte.*

– *Extraordinar!*

– *Lectura mă face să fiu altfel...*

Cam așa reacții am primit din partea utilizatorilor pe internet, dar și din partea participanților care ne-au mulțumit pentru idee. Ne-au spus că într-adevăr trebuie să se știe despre puterea lecturii. Tot ce am realizat ne-a adus o satisfacție deosebită nouă, iar utilizatorilor noștri o motivare de a veni cu idei noi pe care să le implementăm.

Ați observat probabil că aproximativ în toate produsele noastre eroul principal rămâne a fi utilizatorul. Și aceasta nu este întâmplător, pentru că până la urmă el este cel pentru care muncim, cel cărui îi oferim cele mai inovatoare servicii, și-i îndeplinim solicitările, dar și pentru a crea acea legătură strânsă între bibliotecă și societate.

Iar pe final aș vrea să spun că tot cititorii au fost cei care pe parcursul verii ne-au dăruit zâmbetele lor pentru albumul de fotografii *Colecția de zâmbete văratice*. Zâmbete, care și toamna sunt la fel de calde, frumoase și care vă îndemnăm să le vedeți la această adresă: <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.654041964681467.1073741844.501419826610349&type=3>. Cu siguranță, ele vă vor face ziua mai frumoasă!

În cele din urmă, vă recomandăm: dați frâu imaginației, fiți creativi! Creativitatea nu are limite. Iar de la o gândire creativă fără îndoială vom ajunge să avem o bibliotecă inovativă!